

Saamelaisten ihmisoikeudet presidenttifoorumissa

Puheenaihe

TV 1:n presidenttifoorumissa 12.5. käsiteltiin ihmisoikeuksia Suomessa. Suorassa lähetyksessä saamelaiskäräjiä edustanut Irja Seurujärvi-Kari vaati saamelaisten ihmisoikeuksien toteuttamiseksi mm. elinkeinojen ja maankäytön yksinoikeutta saamelaisille, jota vaatimusta uusimpien tieteellisten tutkimusten valossa on mahdollonta käsittää.

Hänen vaatimusten toteuttaminen synnyttäisi välittömästi etnisen konfliktin Ylä-Lapissa, koska saamelaisten kielellinen etnisuus ja alkuperäiskansakysymys ovat kaksi toisistaan erillään olevaa asiaa.

Mitä muuta tällaisesta todellisuuden perustumattomista vaatimuk-

sista voi sanoa? Totuus historiallisista faktoista hämärtyy ja maailma muuttuu epävakammaksi Lapissakin ja ongelmat kärjistyvät, kun ratkaisua elinkeinojen harjoittamiseen ja maanomistukseen pyritään hakemaan ainoastaan historiasta irrallaan olevan saamelaismääritelmän perusteella. Alkuperäiskansakysymyksen tulipesäkekytee juuri tuossa epäonnistuneessa saamelaismääritelmässä, jonka perusteella saamelaiskäräjät pyrkii hiukan yli 100 vuotta sitten ulkomailta Suomeen siirtolaisina muuttaneiden porolappalaisten jälkeläisistä muodostamaan Suomen alkuperäisväestön. Tällaisten vaatimusten toteuttaminen tulisi samalla syrjäyttämään täällä ikimuistoisista ajoista asuneen lappalaisväestön oikeudet elää ikimuistoi-

sillaan alueillaan.

Oulun ja Lapin yliopistojen oikeushistorialliset tutkimukset eivät tue Irja Seurujärvi-Karin vaatimuksia elinkeinojen harjoittamisen yksinoikeuden ja maankäyttöoikeuden rajaamista ainoastaan etnisille saamelaisille. Joten ihmisoikeussopimusten nojalla sellaista oikeutta saamelaisille ei voida palauttaa, jota heiltä ei ole koskaan pois otettukaan.

Seurujärvi-Karin vaatimukset eivät ole siten oikeudenmukaisia ja alkupe- räisintä väestöä, lappalaisia kohtaan. Totuus on nimittäin se, ettei saamelaisten olemassaolo ja oikeudet ole nykyisin vaarassa, eikä saamelaisia uhkaa muut kuin fanaattiset ja tietämättömät poliittiset johtajat. Saamelaisia ei myöskään mustamaalata, uhata tai

yritetä eristää ulkopuolelle järjestäytyneen yhteiskunnan. Olen sitä mieltä, ettei kannata yrittää kaapata lappalaisille kuuluvaa menneisyyttä palvelemaan pelkästään saamelaisten omia poliittisia tavoitteita, eli valita historiasta vain ne osat jotka sopivat saamelaisjohtajien tarkoituksiin. Tällaiset esitykset kertovat huonosta moraalisesta ja huonosta historian tajusta.

Olen monesti hämmästellyt sitä miten nykyiset saamelaisjohtajat hokevat jatkuvasti demokratia- ja ihmisoikeusloitsuja, kyselemättä niiden todellista sisältöä. Tällä tiellä tuskin kannattaa enää jatkaa.

JOUNI KITTI

tarkastaja
maa- ja metsätalousministeriö